

ΜΟΥΣΙΚΗ ΚΙΝΗΣΙΣ

ΜΗΝΙΑΙΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ

*Εκδόσις ΜΟΥΣΙΚΗΣ & ΕΚΔΟΤΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΙΑΣ - ΑΘΗΝΑΙ, ΦΕΙΔΙΟΥ 3

Συντάσσεται ἀπὸ Ἐπιτροπὴν - Διηγήτης Π. ΚΩΣΤΕΡΙΑΝΗΣ

ΕΤΟΣ Γ΄

ΑΡΙΘ. 41

ΜΑΡΤΙΟΣ 1952

ΤΙΜΗ ΦΥΛΛΟΥ 3.500

ΑΝΤΙΟΧΟΥ ΕΥΑΓΓΕΛΑΤΟΥ

ΛΙΓΑ ΛΟΓΙΑ ΓΙΑ ΤΟ ΣΥΝΘΕΤΗ ΔΗΜΗΤΡΙΟ ΡΟΔΙΟ

(Μέ τὴν παρακάτω μικρὴ ὁμιλία ἐπυρολόγησε ὁ κ. Ἀντίοχος Εὐαγγελάτος, σὺν καλλιτεχνικῷ ἀιθετηνῆτι τοῦ Ἑλληνικοῦ Ὀδείου, τὸν ἑορτασμὸ τῆς ἐννενηκονταετηρίδος τοῦ Δημητρίου Ροδίου, ποὺ διαγράψασα τὸ ἴβρισμα τῆς ἀοῦ φειδίου στὸ θέατρο «Ρέξ» τὴν Κυριακὴν 17 Φεβρουαρίου ὑπὸ τὴν προσαχία τοῦ Δήμου Ἀθηναίων.)

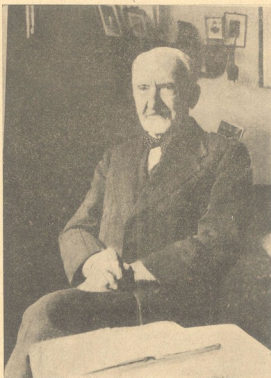
Ἐπάνω στὰ φτερά τοῦ τραγουδιοῦ, γιὰ νὰ μεταχειριστῶ τὴν πρώτη φράση ἀπὸ μίαν περίφημη μελωδία τοῦ Μέντελσον, ἔζησε τὴ ζωὴ του ὀλόκληρη καὶ τὴ ζεῖ

καὶ τώρα ἀκόμη ὁ θαλερός πρεσβύτες, ὁ σεβαστός καὶ λαοφιλὴς μουσουργός ποὺ γιορτάζουμε σήμερα τὰ ἐννενηντα του χρόνια, ἀνάμεσα σὲ μιά τόσο διαλεχτὴ καὶ πολυπληθῆ συγκέντρωση.

Τὸ συνταίριασμα τῆς μουσικῆς μὲ τὸ ἄλχο, ποῦ, μὲ τὰ φτερά τῆς μελωδίας πετώντας, ἀμειώτερα καὶ βαθύτερα ἐγγίζει τίς καρδιές τῶν ἀνθρώπων, αὐτὸ εἶναι τὸ νεῖρο τῆς ψυχῆς τοῦ Ροδίου, τὸ νεῖρο ποὺ μπόρεσε, μὲ τὴ δύναμη τῆς δημιουργικῆς του πνοῆς, νὰ τὸ διαμορφώσῃ σὲ μίαν ὥραία, ζωντανὴ πραγματικότητα.

Ἡ μουσικὴ τοῦ Ροδίου εἶναι Μουσικὴ, γιατί εἶναι ἐλιπρινῆς, ἀνεπιτηδευτὴ καὶ πηγαία. Ἡ μουσικὴ του σκέψη ρεῖ αὐθόρμητη καὶ λαγαρὴ σὺν ἓνα ρυθμῷ ὁροσερῷ καὶ διάφανο. Ἡ μελωδία του εἶναι φυσικὴ καὶ ἀβίαστη, ἡ ἄρμονία του ἀπλὴ καὶ ἀπείριτη. Ἀκοῦοντας τὰ ἀντιπροσωπευτικότερα τραγούδια του, ἔχει κανεὶς τὴν ἐντύπωση ὅτι δημιουργήθηκαν ἔτσι, χωρὶς τὴν παραμικρότερη προ-

σπάθεια, σὺν ἀπὸ μίαν φυσικὴ λειτουργία, σὺν νὰ βγῆκαν μόνον τοὺς μόνον μὲ τοὺς χτύπους τῆς καρδιάς τοῦ δημιουργοῦ του.

Δημήτριος Ρόδιος

τινῆς μας μουσικῆς, κάτι ἀπ' αὐτὸ ποὺ λέμε μὲ μιά λέξη: Ἑλληνικὴ μουσικὴ. Καὶ ὅμως, χάρις στὴν ἀνεξερεύνητη μουσικὴ δύναμη τῆς Ἰδιοφύας του, τὰ τρα-

Αἰσθητικὰ ἂν θὰ κутаτάη κανεὶς βλέπει πὺς ἡ ἔμπνευσή του ξεκινάει ἀπὸ δυὸ βασικά συναισθηματικὰ στοιχεῖα: τὸ ἓνα εἶναι μίαν ξένοιαστη, νεανικὴ ὄρμη καὶ τὸ ἄλλο μίαν τρυφερὴ, ρομαντικὴ διάθεση; τὸ χαρακτηριστικὸ ὅμως εἶναι ὅτι ὁ ρομαντισμός του δὲν ἔχει τίποτε τὸ ἀσθενικὸ ἢ τὸ ἀρρωστημένο, ἀλλὰ εἶναι ὕγιεινὴ καὶ οἰσιόδοτος, γεμάτος πίστη καὶ χαρὰ τῆς ζωῆς. Γι' αὐτὸν τὸ λόγο ἀσφαλῶς καὶ τὰ περισσότερα τραγούδια του; εἶναι γραμμένα κατὰ πρότιμησὴ σὲ μείζονα τρόπο.

Ἀπὸ τὴν τεχνικὴ τους πλευρὰ τὰ ἔργα τοῦ μουσουργοῦ ἀκολουθοῦν τὴ σύγχρονὴ του χοροδιακτικὴ εὐρωπαϊκὴ μουσικὴ. Οὔτε στὴ μελωδία καὶ τὴ μορφῇ, ἀλλὰ ὅτε καὶ στὴν ἐναρμόνιση ἢ τὸ ρυθμὸ θὰ βροῦμε σαφῶς, κατὰ ἀπὸ τὸ χαρακτῆρα τῆς δημοτικῆς ἢ τῆς βυζαντινῆς

γούδια του έχουν μια δική τους ελληνικότητα, κάτι από την ατμόσφαιρα της 'Αττικής, κάτι από το χρώμα της παλιάς 'Αθήνας, κάτι από το συναισθηματικό κόσμο των κατοίκων της και κάτι, πρωταρχικό και κύριο, από την ψυχικότητα του 'Αθηναίου δημιουργού τους.

'Εξηταδύο δλόκληρα χρόνια έχουν περάσει από το 1890, όταν τυπώθηκε και κυκλοφόρησε από το μουσικό έκδοτή της εποχής Βελούδο, το πρώτο τραγούδι του συνθέτη που βρισκόταν τότε στα πρώτα του νιάτα: τό κοσμαγάπητο «Πές μου τι έχω στην καρδιά». Τό τραγούδι αυτό, γραμμένο έπάνω σέ στίχους του ποιητή 'Ιωάννου Πολέμη, κατέκτησε άμέσως τίς καρδιές τών 'Αθηναίων και, σέ μικρό χρονικό διάστημα, όλων τών 'Ελλήνων. Περισσότερα από διακόσια τραγούδια έχει συνθέσει από τότε ό αγαπημένος μας μουσουργός και πολλά άπ' αυτά έχουν γίνει κτήμα δλοκλήρου τού 'Ελληνικού λαού.

Ποία μεγαλύτερη δόξα και τί πολυτιμώτερο έπαθλο θά μπορούσε να ζητήσει από την τέχνη του ό Δημήτριος Ρόδιος!

'Ο πρωτεργάτης της μουσικής τέχνης στον τόπο μας και 'Ιδρυτής τού ελληνικού Μελοδράματος άειμνηστος Διονύσιος Λαυράγκας. Έγραφε τά ακόλουθα σ' ένα του γράμμα πού έχει πάρει θέση προλόγου στον πρώτο τόμο της δριςτικής έκδόσεως τών τραγουδιών τού σεβαστού συνθέτη πού τιμούμε σήμερα:

«'Η έκδοσις τών Χορωδιών τού λαϊκού τραγουδιστού και αγαπητού φίλου κ. Δ. Ροδίου άποτελεί μίαν έξαιρετον συμβολήν εις την μουσικήν κίνησιν της χώρας μας. Αί χορωδίαί αύται, αί πλείσται παλαιαί και προσφιλείς γνωμίαι, έρχονται έπικαίρως διά να αναπαύσουν μέ την άνυπόκριτον μελωδίαν των τ' αυτία μας, να ξεκουράσουν τό μυαλό μας, ν' ανασάνουν την ψυχήν μας από τόν θορυβούντα όρμαγαδόν έξωτικης μουσικής φάμπρικας, όστις από τινος βασανίζει την δισιόησίν μας. Τραγουδιόμεναι άλλοτε από τόν γλυκόν 'Απόστόλου και τούς συντρόφους του, έγυλοχιόσαν γενεάν δλόκληρον και έξησαν ώς αγαπται άναμνήσεις εις την ψυχήν τών παλαιών 'Αθηναίων. Ξανάρ-

χονται τώρα περίκομφοί και άνανεωμένοι διά να ζήσουν εις την 'Ελληνικήν ψυχήν της νεολαίας μας, ώς γόνιμος σπόρος διά την μελλοντικήν αναβάστασιν του άθηναϊκού τραγουδιού.»

Αυτή ή αναβάσταση όμως τού άθηναϊκού τραγουδιού πού θέλησε να προωθήσῃ ό Διονύσιος Λαυράγκας δέν άρχισε δυστυχώς άκόμη έξ αίτίας και αύτου τού «θορυβούντος όρμαγαδού έξωτικής φάμπρικας» και για πολλούς άλλους λόγους πού δέν είναι βέβαια κατάλληλη ή στιγμή για να τους εξετάσουμε. Πάντως ό Δημήτριος Ρόδιος έσπειρε τό σπόρο του κι' έβραζε κι' αυτός τό λιθάρι του πλάϊ στά λιθάρια άλλων άγωνιστών πού μόχθησαν και μόχθουν για τό θεμέλιωμα μιās ελληνικής μουσικής τέχνης, ό καθένας στό επίπεδο πού τού καθόρισε ή ίδιούσγκρασία του, ή μόρφωσή του και τό ταλέντο του.

Τό μονόπρακτο μελόδραμα «Στην πόρτα τού μοναστηριού» έπάνω σέ κείμενο τού άειμνηστού ποιητή Στεφάνου Δάφνη, είναι γραμμένο από πολόν καιρό και ό συνθέτης του μέ λαχτάρα προσδοκούσε την ώρα πού θά τόβλεπε ζωντανέμένο έπάνω στή σκηνή. Τό 'Ελληνικόν 'Ωδειόν αισθάνεται μίαν έντονην Ικανοποίηση γιατί μπορεί σήμερα, μέ την πολύτιμη συμπαράσταση τού Δήμου 'Αθηναίων, να προσφέρει. Έτσι και μέ τό περιορισμένα μέσα πού διατίθει, αυτήν τή χαρά στο δημιουργό του. Και για τό γεγονός αυτό έγω προσωπικώς είμαι ιδιαίτέρως εύτυχής.

'Η μουσική τού έργου είναι άπλη, και συναισθηματική και έναρμονίζεται άπόλυτα μέ τό ρομαντισμό τού κειμένου.

Διαπνέεται από έναν ελλικρινή λυρισμό πού κορυφώνεται στο τελευταίο έλεγειακό χορικό μέ την ώραία φωνητική του ήχητικότητα.

Τελειώνοντας έπιθυμώ να έκφράσω μία θερμή και δόφρυχην εύχή για τό σεβαστό μουσουργό πού έχουμε την τιμή να τόν αντίκρύξουμε τώρα ανάμεσά μας. Εύχομαι να μείνη υγιής, άκμαίος και θαλέρος όπως είναι σήμερα για πολλά χρόνια άκόμη, για να μάς δοθή ή μεγάλη χαρά να γιορτάσουμε και τά έκατόχρονα του μέ ένα καινούργιο του έργο!